Dosarul nr.2-10555/2024 (2-24087764-12-2-07082024-1)

H O T Ă R Â R E
în numele Legii
dispozitivul hotărîrii a fost pronunțat public la data de 24.12.2024

hotărârea motivată a fost redactată la data de 23.01.2025

Judecătoria Chişinău, sediul Centru
Instanța în componenţă:
preşedintele şedinţei
judecătorul Iraida Secrieru-Coşleț
grefier Carolina Domnișor

examinând în şedinţă publică pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Cebotari Ion împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului cauzat

constată

Cebotari Ion a depus în instanța de judecată acțiune împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului cauzat.

În motivarea acțiunii a indicat reclamantul că, la data de 10.08.2015 a depus o plângere la IPR Ialoveni referitor la faptul că, în perioada de timp de la data de 09.08.2015 până la data de 10.08.2015, persoane necunoscute având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, forțând fereastra, au pătruns în casa personală din sat***** de unde pe ascuns au sustras un safeu din metal, în interiorul căruia se aflau 163000 lei, 19 000 euro, 2000 dolari SUA, o armă de foc de vânătoare, o brățară de aur și un telefon mobil, astfel cauzându-i o pagubă materială în proporții deosebit de mari, în sumă totală 616 634.1 lei.

Menționează că, în rezultatul examinării plângerii procurorul, adjunct al Procuraturii rl.Ialoveni, consilier juridic de rangul I, Igor Eșanu a dispus, pornirea urmăririi penale pe semnele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (5) Cod penal, fiind dispusă efectuarea acțiunilor de urmărire penală SUP a IPR Ialoveni.

Mai indică reclamantul că, la data de 05.10.2015, a adresat o plângere OUP Ialoveni unde a indicat informație suplimentară legată de examinarea cauzei penale

cu înaintarea versiunilor urmate a fi cercetate pentru stabilirea infractorilor și anume: în preajma locului săvârșirii furtului au fost văzute automobilele, Renault Kango cu nr. de înmatriculare *****, Dacia Logan taxi cu nr. de înmatriculare *****, o mare parte a banilor sustrași îi aparținеau nepotului său Soltan Andrei care i-a transmis la păstrare.

Precizează că, prin referința sa OUP DGUP al IGP nr.34/11-Ce-335/15 din 20.10.2015 a respins plângerea înaintată referitor la tergiversarea urmăririi penale și a explicat că, pe cauza dată se întreprind măsuri speciale de investigație și acțiuni de urmărire penală îndreptate spre administrarea probelor necesare, iar după finisarea lor va fi adoptată hotărârea respectivă.

Menționează că, pe parcursul urmăririi penale, s-a stabilit că, unele mijloace de transport la care reclamantul a făcut referire mai sus, au fost înregistrate în registrul de stat al transporturilor fără indicarea proprietarului.

Ulterior, la data de 09.11.2015, indică reclamantul că, a înaintat o plângere Procurorului General al R.Moldova, solicitând retragerea cauzei penale din gestiunea OUP DGUP al IGP și transmiterea ei pentru gestionare SS a Procuraturii Generale pentru efectuarea urmăririi penale, ori organul precedent nu efectuează urmărirea penală conform legislației, ba mai mult, tergiversează urmărirea și stabilirea probatoriului în cauza dată, astfel trezind dubii întemeiate și suspiciuni referitor la obiectivitatea OUP.

Procuratura Generală a RM prin referința nr.11-524/15-6453 și ordonanța din 25.11.2015, examinând plângerea înaintată a respins-o la capitolul strămutării cauzei la alt organ de urmărire penală, dar concomitent a formulat indicații organului dat în scopul înfăptuirii acțiunilor procesuale ce se impuneau pentru investigarea faptei de sustragere și acumularea probelor suficiente și concludente, coroborarea cărora va da posibilitate de a adopta o decizie legală pe marginea urmăririi penale declanșate, cu finalizarea ei în termene rezonabile.

Astfel, la data de 19.02.2016, IPR Ialoveni examinând plângerea reclamantului referitor la inacțiunea OUP a inspectoratului de poliție dat, prin referința nr.C-5a, a comunicat că, acțiunile de urmărire penală în cadrul cauzei penale se efectuează în continuare în conformitate cu prevederile CPP a RM.

Reiterează reclamantul că, în rezultatul plângerilor interminabile în adresa Procurorului General al RM, la data de 15.06.2016 prin ordonanța sa, a retras cauza penală nr.2015448053 de la OUP al IPR Ialoveni și a transmis-o OUP al DP a mun. Chișinău pentru efectuarea urmăririi penale în continuare.

Conform notei explicative a reprezentantului, menționează că, pe parcursul urmării penale efectuată de OUP al IPR Ialoveni din datele operative în cadrul

urmăririi penale și anume raportul OSI al SII al IPR Ialoveni, a fost stabilit cu certitudine că, bunurile sustrase se află la domiciliul fraților Șendrea, locuitori a or.Căinari, fapt stabilit la data de 19.08.2015. Iar, percheziţiile efectuate la domiciliile lor nu au stabilit careva avere sustrasă a reclamantului.

Dar, pe contrasensul celor stabilite și invocate OUP IPR Ialoveni, nu a stabilit, nu a audiat persoanele și condițiile apariției informației operative date, care ar fi putut ajuta la stabilirea bunurilor sustrase și sau a persoanelor care au săvârșit sustragerea.

Mai indică reclamantul că, la data de 29.12.2016, procurorul din cadrul Procuraturii mun.Chișinău, P. Vinițchi a suspendat urmărirea penală în cauza dată în temeiul art.287/1 alin.(1) pct.2) CPP a RM, deoarece nu a fost identificată persoana care poate fi pusă sub învinuire. Iar, la data 09.02.2017, procurorul adjunct-interimar al Procuraturii mun.Chișinău V.Sibov, examinând cu titlu de control ierarhic plângerea reclamantului, a dispus respingerea plângerii prin care a contestat legalitatea ordonanței de suspendare a urmăririi penale, ca fiind neîntemeiată.

De asemenea, menționează că, judecătoria Chișinău, sediul Râșcani la data de 14.04.2017, examinând plângerea reclamantului înaintată în temeiul art.313 CPP RM, împotriva ordonanței de suspendare a urmăririi penale a decis declararea nulității ordonanțelor din 09.02.2017 și 29.12.2016 cu privire la suspendarea urmăririi penale, fiind obligat procurorul de a relua urmărirea penală și de a lichida încălcările admise.

Astfel, instanța a indicat asupra următoarelor încălcări: în cadrul urmăririi penale urmează a fi verificate versiunile invocate de reclamant, privind implicarea la săvârșirea infracțiunii cercetate a persoanelor cu comportament suspect, prezente la aceiași ceremonie, cu partea vătămată, în ziua comiterii infracțiunii; de asemenea, de către OUP nu a fost verificată sub nici un aspect versiunea complicității la săvârșirea infracțiunii a persoanelor care se aflau în taxiul cu *****, văzut de partea vătămată în apropiere de locul comiterii faptei imediat după săvârșirea acesteia, unul dintre aceștea fiind șoferul acestui mijloc de transport Rusu Dan Leonid, care a fost audiat în în calitate de martor pe caz; au rămas neelucidate circumstanțele depistării și ridicării în cadrul percheziției la domiciliul cet. Rozneriță T. a telefonului mobil de model „Nokia”, care a fost sustras de la partea vătămată or feciorul acesteia Rozneriță Cristian poate cunoaște careva circumstanțe pe cazul dat; urmează să fie apreciate sub aspect procesual constatările raportului de analiză, efectuat de către Centrul de Analiză a

Informațiilor al INI, prin invocarea de versiuni și verificare a acestora prin acțiuni de urmărire penală concrete.

Reiterează reclamantul că, conform notei explicative a reprezentantului reclamantului, OUP nu a executat obligația pozitivă impusă de instanță referitor la verificarea versiunii complicității la săvârșirea infracțiunii a persoanelor care se aflau în taxiul cu *****, ca de altfel și lipsa aprecierii constatărilor de analiză, efectuate de CA a informațiilor al INI și nu au fost invocate și verificate alte versiuni.

Contrar celor invocate, indică că, procurorul în Procuratura m.Chișinău, OP, V. Plugaru, la data de 30.03.2018 a emis ordonanța prin care a dispus suspendarea urmăririi penale în cauza dată până la momentul identificării persoanelor care pot fi puse sub învinuire.

Ulterior, precizează reclamantul că, judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, la data de 08.02.2019, examinând plângerea reclamantului privind anularea ordonanței procurorului în Procuratura mun.Chișinău, OP, V.Plugaru a dispus nulitatea ordonanței de suspendare a urmăririi penale pe cauza dată, fiind obligat procurorul de a relua urmărirea penală cu executarea următoarelor sarcini pozitive din punct de vedere procedural, care ar lichida încălcările stabilite, și anume: nu au fost întreprinse careva acțiuni în vederea stabilirii și audierii în calitate de martor a lui N.Petru care potrivit declarațiilor părții vătămate, este ofițer de sector și a stopat automobilul de model Dacia Logan cu ***** în care se aflau 7 pasageri dintre care și o domnișoară; OUP nu a stabilit și nu au fost întreprinse acțiuni în vederea verificării imobilelor adiacente unde a avut loc fapta dacă există și sau sunt înregistrări video, precum nici nu a verificat existența camerelor de luat vederi în imobilele alăturate casei de locuit a părții vătămate; nu au fost îndeplinite în volum deplin toate cele constatate prin încheierea instanței nr. 10-223/17 din 14.04.2017 în special stabilirea și audierea pasagerilor care se aflau în taxiul cu *****, care la fel a fost văzut de partea vătămată în apropiere de locul faptei, or până în prezent atât OUP cât și procurorul nu au întreprins toate măsurile pentru identificare a făptuitorilor; de către procuror nu au fost întreprinse măsuri rezonabile și disponibile pentru a asigura examinarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a cazului cercetat.

Mai indică reclamantul că, la data de 31.05.2021, procurorul în Procuratura PCCOCS Dumitru Rața, examinând materialele cauzei penale a emis ordonanța prin care a dispus suspendarea urmăririi penale în cadrul cauzei penale, din motivul că nu a fost identificată persoana care poate fi pusă sub învinuire. Iar, la data de 07.07.2021, prin ordonanța procurorului adjunct interimar al procurorului-șef al

PCCOCS, Roman Dorogan, a fost dispusă anularea ordonanței de suspendare din 31.05.2021 și reluarea urmăririi penale în cauza dată.

Conform notei explicative a reprezentantului reclamantului, la etapa respectivă, OUP cu suportul procurorului stabilesc eșecul urmăririi penale referitor la examinarea versiunii de analiză a concluziei și numerele de telefon stabilite ulterior și efectuate de CA a informațiilor al INI, în urma cărora au fost identificate legături de numere între diferite cartele SIM, însă din motivul că, de la comiterea infracțiunii a trecut o perioadă mai mare de un an, companiile de telefonie mobilă nu eliberează informația privind descifrările convorbirilor telefonice, din acest motiv nu este posibil stabilirea datelor finale în cadrul examinării date.

Astfel, la data de 29.07.2022, procurorul în Procuratura PCCOCS, Dumitru Rața, examinând materialele cauzei penale a emis ordonanța unde a dispus suspendarea urmăririi penale în cadrul cauzei penale, din motivul că nu a fost identificată persoana care poate fi pusă sub învinuire. Iar, la data de 07.09.2022, prin ordonanța Procurorului-șef interimar al PCCOCS, Sergiu Rusu, a fost dispusă anularea ordonanței de suspendare din 29.07.2022 și reluarea urmăririi penale în cauza dată.

Conform notei explicative a reprezentantului reclamantului, procurorul ierarhic superior anulând precedenta ordonanță de suspendare a urmăririi penale a indicat că, soluția procurorului din 29.07.2022 este afectată de vicii fundamentale, iar urmărirea penală a avut loc cu omisiuni ale anchetei reieșită din faptul efectuării unor investigații ne corespunzătoare și ne complete.

Mai menționează reclamantul că, până la momentul înaintării acțiunii în cauză, urmărirea penală așa și nu a stabilit toate circumstanțele săvârșirii infracțiunii date dar și făptuitorii.

În concluzie, indică că, există certitudinea înregistrării încălcărilor prevederilor legale admise și violarea drepturilor constituționale ale reclamantului.

Precizează că, actele și inacțiunile organului de urmărire penală și a organului care exercită activitatea specială de investigații sunt contrare prevederilor art. 19 și art. 254 a CPP RM, ne aplicând în cumul toate măsurile necesare pentru stabilirea și fixarea tuturor probelor ce confirmă comiterea infracțiunii, stabilirea adevărului în procesul penal, nu au fost respectate prevederile normative specificate, nu au fost luate toate măsurile prevăzute de lege pentru a cerceta sub toate aspectele, complet și obiectiv circumstanțele cauzei, fiind admisă încălcarea rigorilor art. 1 CEDO și anume obligația generală a statului de recunoașterea oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa a drepturilor și libertăților definite de Convenție, limitându-

i accesul liber la justiție și satisfacție, prin ce indubitabil a fost încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil garantat de art.6 CEDO.

Indică reclamantul că, potrivit uzanțelor, organele de urmărire penală urmează să acționeze prompt, legal și în conformitate cu uzanțele menționate, astfel încât să nu se admită o altă eroare a urmăririi penale, care s-ar putea răsfrânge asupra încălcării drepturilor victimei.

Menționează că, pe lângă omisiunile expuse supra referitor la capitolul nefolosirii și realizării în decurs de un an de zile a concluziei efectuate de CA a informațiilor al INI MAI, remarcă că, la data de 02.10.2015 fiind examinat safeul abandonat pe un câmp agricol, care a aparținut reclamantului și unde se păstrau bunurile lui sustrase, a fost examinat cu grave încălcări a legislației procedural penale.

La capitolul celor ridicate de la fața locului și de pe suprafața safeului în rubrica respectivă a procesului verbal nu figurează nimic, dar ulterior cu alt pix, cu altă cerneală și de o altă persoană, a fost completată rubrica precum că, de pe suprafața safeului au fost prelevate și ridicate urme papilare, care ulterior nu au fost calitative pentru identificarea apartenenței lor.

Aceste două versiuni de bază de rând cu versiunile automobilelor neidentificate de către OUP și ne stabilirea sursei și proveniență informațiilor precum că, averea sustrasă se află în or. Căinări la două persoane anterior condamnate, au dus în colaps urmărirea penală cu facilitarea conștientă de către OUP și unii procurori a faptului de eschivare a persoanelor care au săvârșit infracțiunea, de răspunderea penală, cu încălcarea gravă a drepturilor și intereselor reclamantului de a obține recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, drept garantat și esențial al lui de rând cu celelalte drepturi expuse supra.

Mai indică reclamantul că, Organul UP și procurorii, au admis grave încălcări a dreptului său la examinarea cazului în termeni rezonabili, în rezultatul cărui fapt fiindu-i adusă o daună morală, or, cazul și astăzi se află pe rol activ de urmărire penală mai mult de 10 (zece ani), iar prejudiciul material nu este recuperat și se vede că nici odată nu va fi.

Astfel, reiterează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în interpretările sale include dreptul persoanei de a-i fi soluționată cauza într-un termen rezonabil în art.6 alin.(1) din CEDO. Pentru aprecierea rezonabilității termenului trebuie examinate două chestiuni de bază: 1) durata procedurilor și 2) rezonabilitatea acestei durate. Pentru studiul duratei, se ia în considerare momentul în care a început și momentul de încetare a termenului. Astfel, începutul termenului, în

cazurile civile, are în vedere inițierea unei proceduri judiciare, iar uneori, ca excepție, contestarea extrajudiciară a unui act care încalcă un drept civil.

În cazurile penale, această perioadă începe a curge, de regulă, înainte de începerea unor proceduri judiciare și poate fi momentul înaintării bănuielilor, momentul arestului sau momentul începerii acțiunilor de UP. Sfârșitul termenului este marcat, în materie penală, de regulă, de data pronunțării sau aducerii la cunoștință persoanei a unei hotărâri, dar poate fi și momentul încetării UP fără trimiterea cauzei în judecată.

În ceea ce privește cauzele civile, atunci momentul finalizării termenului analizat este cel în care hotărârea a fost executată, executarea fiind în jurisprudența curții o componentă a procesului civil, deoarece convenția oferă și asigură prin intermediul curții drepturi reale, și nu iluzorii.

Specifică că, pentru studiul rezonabilității termenului, Curtea apreciază următoarele aspecte: - complexitatea cauzei; - comportamentul părților; - comportamentul autorităților: - importanța cauzei pentru reclamanți. Fiecare dintre acestea, deși prezintă o importanță separată, sunt interpretate în ansamblu și niciodată separat în vederea constatării violării art.6 alin.(1) din CEDO.

Mai indică că, prevederi identice de apreciere a rezonabilității termenului sunt prevăzute și de legislația națională, art. 192 CPC, art.20 CPP. Deși, CtEDO nu stabilește un termen expres, depășirea căruia ar putea fi considerată ca încălcare a termenului rezonabil, legislația RM, pe lângă prevederi de apreciere a termenului stabilește și unele termene exprese pentru anumite categorii de cauze, precum cele indicate la art. 192 alin.(1/1), art.413 alin.(5) din CPC, art.70 alin.(1/1), art.163 alin.(l) din Codul de executare, art.art.67, 68, 70 Cod electoral, art.355 și art.360 Codul muncii.

Precizează că, aceste termene urmează a fi interpretate ca fiind termene rezonabile de soluționare a cauzelor respective și instanțele urmează a soluționa aceste categorii de pricini în termenele indicate de legiuitor.

Menționează reclamantul că, RM a pierdut o serie de cauze la CtEDO în baza art.6 alin.(1) al CEDO (Cauzele Gușovschi, Cravcenco, Boboc, Pânzari, Deservire SRL ș.a.). în jurisprudența sa, CtEDO a formulat o serie de recomandări statelor pârâte, în vederea ne admiterii în viitor a violării art.6.

În concluzie, indică că, OUP și procurorii responsabili de caz au tergiversat pe un termen lung examinarea unui caz ordinar și simplu din punct de vedere a jurisprudenței și legislației procedural penale, mai mult, conștient nu au realizat versiunile vădite și simple pentru stabilirea făptuitorilor, și anume: au omis conștient, sau chiar au admis încălcarea directă a legislației penale de a stabili

fapta, și persoanele care au săvârșit fapta; organele abilitate de rând cu OUP exagerat de mult au admis examinarea contestațiilor și plângerilor înaintate față de acțiunile ilegale a OUP și față de inacțiune conștientă a acestui organ în cazul mega simplu de constatare și examinare a lui; organele date au admis sau au omis conștient obligațiunea pozitivă legală de comunicare și înștiințare a reclamantului referitor la hotărârile adoptate sau rezultatul examinării sau reexaminării cazului, practic comunicând numai atunci și acolo când reclamantul solicita singur înștiințarea lui asupra cazului aflat la examinare, fapt ce a dus la eschivarea infractorilor de a suporta sancțiunea penală pentru fapta săvârșită și lipsirea reclamantului de posibilitatea de a-și recupera paguba cauzată prin infracțiune ne descoperită.

În continuare, menționează că, totalitatea abaterilor expuse i-au creat o stare de frustrare psihologică, ultimul căpătând încrederea că, nu locuiește într-o societate democratică sau într-un stat de drept unde sunt apărate drepturile cetățenilor, unde cel ce încalcă legea sau drepturile altor persoane este pedepsit conform legii și nu este sigur că, realizarea dreptului său la justiție a fost asigurat pe deplin, ceia ce la fel contravine principiilor statului de drept.

Indică reclamantul că, are o stare sufletească negativă enormă, determinată de faptul deposedării ilegale de bunurile care le deținea legal, dar și din faptul că este nevoit să returneze banii păstrați la el, proprietarului respectiv, ne avînd nici vârsta respectivă nici capacitatea economică de a câștiga banii furați.

Generalizând speța expusă, consideră că, i-a fost cauzată o daună morală pe care o apreciază în mărime de 1 000 000 lei.

A făcut referire la art.2. al Legii 87/21.04.2011 RM care stabilește că, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului. Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau

a instituției de stat debitoare. Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuții de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat. După repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, statul are drept de regres față de persoana vinovată. Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanțele de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

A solicitat reclamantul constatarea faptului că, prin examinarea cazului penal nr.20155448053 expus, în decurs de 10 (zece) ani, prin ne comunicarea actelor procedurale reclamantului, prin încălcarea directă a normelor de procedură penală, prin neexaminarea conștientă a tuturor versiunilor și în deosebi versiunilor de bază, prin nestabilirea persoanelor care au săvârșit infracțiunea, a avut loc examinarea cu încălcarea termenului rezonabil de examinare a cazului; constatarea faptului că, prin neexaminarea cazului în termen rezonabil, i-a fost cauzat un prejudiciu moral care îl apreciază în mărime de 1 000 000 00 lei; încasarea din contul Bugetului de Stat a RM prin intermediul Ministerului de Finanțe a RM, 1 000 000 00 lei ca pagubă morală, pentru ne examinarea cauzei în termen rezonabil și încasarea cheltuielilor de judecată.

În ședința de judecată reclamantul – Cebotari Ion nu s-a prezentat, acționînd prin reprezentant.

Reprezentantul reclamantului – Gafton Mihai, în ședința de judecată s-a prezentat, cererea a susținut și a solicitat admiterea ei.

Reprezentantul pîrîtului Ministerul Justiției – Nigai Nicolae, în ședința de judecată s-a prezentat, cererea nu a recunoscut și a solicitat respingerea ei.

Studiind materialele dosarului, ascultând părțile, analizând în corespundere cu prevederile art.130 CPC, cumulul probelor prezentate, sub aspectul admiterii sau respingerii cererii înaintate, în raport cu specificul pricinii, instanţa de judecată consideră necesar de a respinge acțiunea, din următoarele considerente.

Conform art. 1 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislaţiei naţionale, a prevederilor Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului.

Conform art. 2 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant). Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărîrilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare. Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuţii de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară de către stat. Reparaţia prejudiciului se face de la bugetul de stat. După repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, statul are drept de regres faţă de persoana vinovată. Mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant. Organul care reprezintă statul în instanţă de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei.

În conformitate cu art.20 Cod de procedură penală, urmărirea penală şi judecarea cauzelor penale se face în termene rezonabile. Criteriile de apreciere a termenului rezonabil de soluţionare a cauzei penale sînt: 1) complexitatea cazului; 2) comportamentul participanţilor la proces; 3) conduita organului de urmărire penală şi a instanţei de judecată; 3/1) importanţa procesului pentru cel interesat; 4) vîrsta de pînă la 18 ani a victimei. Urmărirea penală şi judecarea cauzelor penale privind infracţiunile de corupţie, cele conexe actelor de corupţie, a cauzelor penale în care sunt persoane aflate în arest, precum şi minori se fac de urgenţă şi în mod prioritar. Respectarea termenului rezonabil la urmărirea penală se asigură de către procuror, iar la judecarea cazului – de către instanţa respectivă.

În speță, se atestă că, reclamantul Cebotari Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Analizând materialele cauzei, și, în special conținutul raportului privind modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a cauzei penale nr. 2025448053(f.d.50-54), pornită la 10.08.2015 de către organul de urmărire penală al IP Ialoveni, în temeiul unei bănuieli rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) din Codul penal, se constată următoarele.

Urmărirea penală a fost pornită la 10.08.2015 de către organul de urmărirea penală al Inspectoratului de Poliție Ialoveni, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art.186, alin.(5) din Codul penal, pe faptul că, în perioada de timp de la 09.08.2015 ora 17.30 și până la data de 10.08.2015 ora 00.25, persoane necunoscute având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, forțând o fereastră, au pătruns în casa cet. Cebotari Ion, a.n.1963, situată în satul Puhoi raionul Ialoveni, de unde pe ascuns au sustras un safeu din metal de culoare neagră, în interiorul căruia se aflau 163 000 lei, 19 000 euro, 2 000 de dolari SUA, o armă de foc de vânătoare de model „CIFSAN CSP 555” seria 111152, calibrul 12 mm, o brățară din aur cu masa de aproximativ 10 grame, iar de pe o masă au sustras un telefon mobil de model „Nokia”, astfel, cauzându-i părții vătămate pagube materiale în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 616 634,1 lei. Aceste fapt este completat de ordonanța de începere a urmăririi penale din 10.08.2025 anexat de reclamant la dosar.(f.d.13)

În continuarea raportului prezentat de Procuratura pentru combaterea criminalității organizate și cauze speciale, se atestă că, în cadrul urmăririi penale a fost efectuat un volum semnificativ de acțiuni de urmărire penală și acțiuni operative de investigație orientate în vederea stabilirii făptuitorilor și circumstanțelor în care a fost comisă infracțiunea. În acest sens, în prealabil a fost

format un grup de urmărire penală și inițiate spre verificare mai multe versiuni, respectiv, s-a purces la efectuarea acțiunilor necesare stabilirii făptuitorilor.

Astfel, la 10.08.2015 a fost efectuată cercetarea la fața locului și anume, la locul comiterii infracțiunii, gospodăria lui Ion Cebotari. La 10.08.2015 a fost recunoscut și audiat în calitate de parte vătămată Ion Cebotari, iar ulterior, acesta a fost audiat repetat în calitate de parte vătămată la 14.08.2015.

La 10.08.2015 a fost audiată în calitate de martor Tatiana Cebotari (soția lui Ion Cebotari); la fel, au fost audiați în calitate de martori, persoanele Rusu Dan, Mocanu Liliana, Bumbu Tamara, Barda Alexandra, Lidia Zavidei, Pasenco Maria, Burcovschi Nicolai, Șendrea Violeta și Șendrea Zinaida. În continuare se atestă că, a fost dispusă ridicarea de la operatorii de telefonie mobilă a informațiilor privind descifrările convorbirilor telefonice de pe numărul de telefon și numărul de IMEI - telefonul mobil care a fost sustras și a aparținea lui Tatiana Cebotari, precum și ridicarea de la operatori a altor informații cu importanță pentru urmărirea penală (informații despre celulele, antenele de acoperire a zonei unde a fost comisă infracțiunea ș.a.).

Se indică că, au fost examinate acele informații prezentate la solicitare de către operatorii de telefonie mobilă; a fost solicitată și dispusă interceptarea convorbirilor telefonice a mai multor suspecți; a fost efectuate percheziții la domiciliile mai multor suspecți, în scopul depistării bunurilor sustrase. Aceste acțiuni au fost îndeplinite până la 15.09.2015, însă, careva rezultate pozitive pentru urmărirea penală nu au fost obținute.

Ulterior, la 02.10.2015 a fost efectuată cercetarea la fața locului, (într-un lan de porumb de la marginea satului Puhoi), unde a fost depistat safeul care a fost sustras și o parte din bunurile care se păstrau în el, cu excepția mijloacelor financiare, a telefonului mobil ș.a. La 02.10.2015 au fost audiați în calitate de martori persoanele Gheorghe Modval, Constantin Gonța. La 02.10.20215 a fost supus examinării safeul și bunurile printre care și o armă de vânătoare, depistate în cadrul cercetării la fața locului la 02.10.2015, după care la solicitarea părții vătămate Ion Cebotari, aceste bunuri la 22.10.2015, au fost restituite lui, pentru păstrarea lor ulterioară. La 02.10. 2015 a fost audiat suplimentar partea vătămată Ion Cebotari, iar ultimul a atenționat care obiecte anume nu au fost depistate prin cercetarea la fața locului din 02.10.2015 și care sunt lipsă - furate.

La 25.11.2015 prin ordonanța Prim-adjunctul Procurorului General Eduard Harunjen, a dispus respingerea cererii părții vătămate Ion Cebotari de retragere a cauzei penale de la organul de urmărire penală a IP Ialoveni cu transmiterea acesteia unui alt organ de urmărire penală.

În continuare, se atestă că, procurorul conducător al urmăririi penale a formulat indicații pentru îndeplinire organului de urmărire penală.

La 04.02.2016 prin ordonanța Prim-adjunctul Procurorului General Eduard Harunjen, a dispus respingerea cererii avocatului Patriții Miron adresată în interesele părții vătămate Ion Cebotari de retragere a cauzei penale de la organul de urmărire penală al IP Ialoveni și transmiterea acesteia altui organ de urmărire penală.

În continuare, la caz, au fost audiați în calitate de martori mai multe persoane precum, Palade Petru, Grăjdeanu Constantin, Strâmbei Tudor, Ciobanu Eugeniu, Uțică Nicolae, Toma Dumitru, Timotin Andrei, Iurcu Petru, Toma Veaceslav.

La 26.01.2016 a fost recunoscut în calitate de parte vătămată Soltan Andrei și a fost audiat în această calitate; s-a dispus ridicarea de la operatorii de telefonie mobilă a informației descifrate de pe numerele de telefon stabilite că, au fost introduse ulterior în telefonul mobil care a fost sustras; au fost efectuate percheziții la domiciliile persoanelor Butnaru Angela, Timotin Ion.

Prin ordonanța din 13.01.2016 a fost recunoscut în calitate de bănuit Timotin Ion și a fost audiat în această calitate. La 23.12.2015 a fost ridicat de la Botnaru Petru, Timotin Ion, Soltan Andrei, Cebotari Ion, Cebotari Tatiana, mostre dactiloscopice pentru ulterioara cercetare comparativă. La 15.02.2016 a fost dispusă efectuarea expertizei dactiloscopice, care a fost finalizată cu prezentarea raportului de expertiză organului de urmărire penală, la 15.03.2016.

La 17.03.2016 a fost efectuată percheziția la domiciliul lui Roznerița Tamara, de la care a fost ridicat telefonul mobil care a fost sustras de la Ion Cebotari. La 17.03.2016 a fost examinat telefonul mobil ridicat de la Roznerița Tamara. La 17.03.2016 a fost audiată în calitate de martor Roznerița Tamara și Roznerița Valeriu.

La 13.04.2016 prin ordonanța procurorului conducător al urmăririi penale s-a fost dispusă scoaterea de sub urmărirea penală a bănuitului Timotin Ion Peru, nefiind probată participarea acestuia la comiterea infracțiunii.

Ulterior, la 15.06.2016 prin ordonanța Procurorului General interimar Eduard Harunjen s-a dispus admiterea cererii avocatului Miron Patriții în interesele părții vătămate Ion Cebotari cu retragerea cauzei penale de la organul de urmărire penală al IP Ialoveni și transmiterea acesteia organului de urmărire penală al Direcției Poliției mun. Chișinău, conducerea urmăririi penale de către Procuratura municipiului Chișinău.

La 22.08.2016 pe cauza penală, de către procurorul conducător al urmăririi penale, s-a dispus formarea grupului de urmărire penală, constituit din ofițeri de urmărire penală.

În continuare, la 25.08.2016 a fost audiată suplimentar partea vătămată, Ion Cebotari, care a relatat unele circumstanțe considerate de către acesta ca fiind necesare pentru investigare; a fost dispusă analiza informațională a informațiilor prezentate de către operatorii de telefonie mobilă și identificate numerele de telefon presupuse a fi utilizate de către autorii infracțiunii.

Toate aceste acțiuni îndeplinite, însă, nu au permis stabilirea făptuitorilor, din care temei la 29.12.2016 urmărirea penală în cauza penală a fost suspendată în ordinea prevederilor art. 287/1 alin. (1) pct. 2) din Codul de procedură penală și anume până la identificarea persoanei care poate fi pusă sub învinuire precum și stabilirea de noi circumstanțe.

La 09.02.2017, prin ordonanța procurorului, adjunct-interimar al procurorului-șef al Procuraturii municipiului Chișinău s-a respins plângerea părții vătămate Ion Cebotari prin care a contestat legalitatea ordonanței procurorului din 29.12.2016 privind suspendarea urmăririi penale.

Ulterior, ca urmare a examinării plângerii în ordinea prevederilor art. 313 din Codul de procedură penală, judecătorul de instrucție prin încheierea din 14.04.2017, a dispus anularea ordonanțelor procurorilor din 29.12.2016 și respectiv a procurorului ierarhic superior din 09.02.2017, cu obligarea procurorului de a relua urmărirea penală și de a lichida încălcările constatate.

Astfel că, în continuare de către procuror au fost formulate organului de urmărire penală, indicații pe acțiunile necesare a fi îndeplinite.

La 18.07.2017 a fost audiat suplimentar în calitate de parte vătămată Ion Cebotari, care pe lângă altele a relatat despre unele acțiuni pe care le consideră ca fiind necesare a fi îndeplinite.

La 20.12.2017 a fost audiat suplimentar în calitate de parte vătămată Ion Cebotari, care la fel a relatat despre unele acțiuni suplimentare care le consideră ca fiind necesare pentru a fi îndeplinite. Iar, la 14.03.2018 a fost audiat în calitate de martor Catîrău Vladimir.

La 07.09.2017 a fost autorizată ridicarea de la operatorii de telefonie mobilă a informațiilor privind convorbirile telefonice de intrare-ieșire pe o serie de numere de telefon despre care se prezuma că au fost utilizate de către persoane care au comis infracțiunea de sustragere a bunurilor.

La 11.01.2018 a fost dispusă autorizarea ridicării informației de la operatorii de telefonie mobilă a tuturor abonaților care au introdus cartele SIM și au utilizat telefonul mobil de model Nokia, care a fost sustras.

La 30.03.2018 urmărirea penală în cauza penală a fost suspendată în ordinea prevederilor art. 287/1 alin. (1) pct. 2) din Codul de procedură penală, deoarece urmare a acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigație întreprinse, nu au fost identificate careva persoane care pot fi învinuite de comiterea infracțiunii.

La 08.02.2019 ca rezultat al examinării plângerii părții vătămate Ion Cebotari, în ordinea prevederilor art. 313 Cod de Procedură Penală, judecătorul de instrucție a dispus admiterea plângerii, declarată nulă ordonanța procurorului din 30.03.2018, cu restituirea cauzei penale procurorului pentru organizarea efectuării acțiunilor de cercetare suplimentare. Iar, la 26.02.2019 prin ordonanța procurorului a fost dispusă reluarea urmăririi penale pe cauza penală vizată.

În continuare, pe cauza penală au fost întreprinse acțiunile ca fiind necesare pentru verificare și care au fost evidențiate de către judecătorul de instrucție în încheierea sa din 08.02.2019, iar în acest sens la 06.06.2019 de către procurorul conducător al urmăririi penale, au fost formulate indicații scrise organului de urmărire penală.

La 17.07.2019, a fost audiat în calitate de martor Petru Neculai, care la data comiterii infracțiunii a activat în cadrul IP Ialoveni în calitate de șef de post, sectorul nr. 4, din care făcea parte și satul Puhoi.

La 01.07.2019 a fost solicitată subdiviziunea specializată din cadrul Direcției Poliției mun. Chișinău a IGP pentru efectuarea unei analize operaționale.

La 09.08.2019 prin ordonanța Procurorului General, a fost dispusă retragerea cauzei penale din gestiunea organului de urmărire penală al Direcției de Poliției a mun. Chișinău cu transmiterea acesteia organului de urmărire penală al Direcției Generale Urmărire Penală a IGP a MAI, în vederea continuării urmăririi penale, conducerea urmăririi penale fiind atribuită Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

În continuare, de către organul de urmărire penală a Direcției Generale Urmărire Penală a IGP a MAI, au fost întreprinse următoarele acțiuni de urmărire penală și de investigație: la 27.01.2020 a fost audiată suplimentar partea vătămată Ion Cebotari, când, a relatat despre necesitatea verificării unor versiuni precum și necesitatea efectuării unor acțiuni de urmărire penală suplimentare; la 25.01.2020 au fost audiați în calitate de martor persoanele Roznerița Tamara, Catîrău Vladimir; la 21.12.2020 și la 12.04.2021 a fost dispusă subdiviziunii specializate

din cadrul Direcției de Poliției, efectuarea unor analize informaționale asupra informațiilor ridicate de la operatorii de telefonie mobilă; la 31.05.2021, prin ordonanța procurorului a fost dispusă suspendarea urmăririi penale în cauza penală, în ordinea prevederilor art.287, alin.(l) pct. 2) Cod de procedura penală, din motiv că nu a fost identificată persoana care poate fi pusă sub învinuire.

La 11.06.2021 partea vătămată Ion Cebotari, a contestat cu plângere ordonanța de suspendare a urmăririi penale din 31.05.2021 cu solicitarea de reluare a urmăririi penale și efectuarea de acțiuni în vederea stabilirii persoanelor vinovate de comiterea infracțiunii.

La 25.06.2021 partea vătămată Ion Cebotari a adresat o cerere prin care a solicitat efectuarea unor acțiuni de urmărire penală, iar la 07.07.2021 ca urmare a examinării cererilor, procurorul adjunct interimar al Procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate, în ordinea ierarhică, a decis anularea ordonanței de suspendare a urmăririi penale din 31.05.2021 cu reluarea urmăririi penale.

La 15.09.2021 a fost audiat suplimentar în calitate de parte vătămată Ion Cebotari, care a indicat despre necesitatea efectuării unor acțiuni de urmărire penală, printre care stabilirea apartenenței unui număr de telefon care figurează că ar fi apelat la numărul de telefon al soției, în seara zilei când a fost comis furtul.

La 20.10.2021 cu participarea specialistului a fost efectuată examinarea telefonului mobil de model Nokia, care a fost furat din gospodăria lui Ion Cebotari. La 27.09.2021 asupra informațiilor ulterior obținute de la operatorii de telefonie mobilă, a fost dispusă efectuarea analizei operaționale, acțiune care a fost pusă în sarcina Direcției Analitică din cadrul INI a IGP.

La 18.04.2022 a fost inițiată procedura de autorizare a percheziției la domiciliul numitului Golban Tomas, măsură care s-a realizat la 18.05.2022, însă careva obiecte cu importanță pentru cauza penală nu au fost stabilite. La fel, la 18.05.2022 a fost audiat în calitate de martor Elena Golban.

La 29.07.2022 prin ordonanța procurorului, urmărirea penală în cauza penală a fost suspendată în ordine prevederilor art. 287/1 alin. (1) pct. 2) din Codul de Procedură Penală, din motivul că nu a fost identificată persoana care poate fi pusă sub învinuire.

Nefiind decacord cu hotărârea de suspendare a urmăririi penale, Ion Cebotari a contestat-o cu plângere în ordinea prevederilor art. 299/1 din Codul de Procedura Penală, la procurorul ierarhic superior.

Și, prin ordonanța din 07.09.2022, procurorul-șef interimar al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, a dispus anularea

ordonanței din 29.07.2022 privind suspendarea urmăririi penale cu reluarea urmăririi penale.

Astfel, urmare a analizei raportului enunțat supra, a tuturor materialelor dosarului, instanța menționează că, prin noțiunea de proces penal în sensul art. 1 alin. (1) din Codul de procedură penală, este de înțeles că procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală şi a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod. Procesul penal se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni.

Prin acțiunea formulată în speță, reclamantul solicită constatarea faptului că la examinarea procesului penal pe faptul sustragerii bunurilor sale nr.20155448053 a fost încălcat dreptul său, la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, repararea prejudiciu moral în mărime de 1000000 lei  a cheltuielilor de judecată.

Articolul 6 din Convenția CEDO statuează expres că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședințe poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită. Orice acuzat are, mai ales, dreptul: a) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa; b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale; c) să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și dacă nu dispune de mijloace necesare remunerării unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer; d) să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării; e) să fie asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.

În altă ordine de idei se menționează că, necesitatea existenței unui drept ce poate fi apărat în justiție în drept intern, prin prisma practicii CtEDO implică că, dreptul material invocat de reclamant în fața instanței naționale trebuie să aibă o bază legală în statul în cauză [Kâroly Nagy împotriva Ungariei (MC), pct. 60-61; Roche împotriva Regatului Unit (MC), pct. 119; Boulois împotriva Luxemburgului (MC), pct. 91]. Pentru a decide dacă „dreptul" invocat are într-adevăr o bază în dreptul intern, trebuie să se ia ca punct de plecare dispozițiile din dreptul național relevant și interpretarea pe care i-o dau instanțele interne [Al-Dulimi și Montana Management Inc. Împotriva Elveției (MC), pct. 97].

În prezenta speța reclamantul Cebotari Ion, în susținerea pretențiilor sale, a invocat că examinarea procesului penal nr.20145448053 durează aproape 10 ani și în toată această perioadă de examinare a procesului, organele de urmărire penală îi încalcă dreptul la examinarea cauzei în mod echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motiv pentru care urmează a fi despăgubit.

Un remediu național intern care reglementează repararea prejudiciului de către stat în circumstanțele descrise în speță se regăsește în Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Așadar, prin adoptarea Legii nr. 87 s-a instituit la nivel național un remediu efectiv împotriva problemei cu privire la durata nerezonabilă a procedurilor judiciare, în temeiul cărei, orice persoană considerată a fi victima unei încălcări a dreptului la o examinare judiciară într-un termen rezonabil este în drept să se adreseze instanței pentru a constata o asemenea violare și să ceară compensații.

Totodată, art. 1 din Legea vizată, indică că normele din aceasta trebuie interpretate și aplicate în corespundere cu legislația națională, cu Convenția Europeană și cu jurisprudența Curții Europene.

Astfel, având în vedere că scopul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 este instituirea unui remediu efectiv care trebuie epuizat anterior sesizării Curții Europene cu o plângere referitoarea la respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei, conceptele din această lege trebuie interpretate în corespundere cu jurisprudența Curții Europene. De altfel, doar acest tribunal internațional deține competența interpretării Convenției Europene și stabilește câmpul de aplicare a drepturilor fundamentale.

Prin urmare, pentru soluționarea cauzei instanța de judecată va opera cu jurisprudența Curții Europene referitoare la respectarea termenelor rezonabile în cauzele penale. La acest compartiment Curtea Europeană a relevat că articolul 6 §

1 din Convenție oferă oricărei persoane dreptul la judecarea cauzei sale într-un termen rezonabil. În materie penală articolul 6 este menit să asigure ca persoanele acuzate să nu facă obiectul unui capăt de acuzare o perioadă prea mare de timp și să se ia o decizie asupra temeiniciei acestuia (Kart v. Turcia [MC], 3 decembrie 2009, § 68). Perioada care trebuie luată în considerare începe din ziua în care persoana este pusă sub acuzare (Habran și Dalem v. Belgia, 17 ianuarie 2017, § 124).

Se indică că, noțiunea de „acuzație în materie penală" trebuie înțeleasă în sensul articolului 6 § 1 din Convenție și poate fi definit drept „notificarea oficială, venită din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale", definiție care depinde, de asemenea, de existența sau lipsa unor „repercusiuni importante pentru situația (persoanei)" (Ibrahim și alții v. Regatul Unit, [MC], 13 septembrie 2016, § 249; Simeonovi v. Bulgaria, [MC], 12 mai 2017, § 110)

În consecință, având în vedere jurisprudența europeană pertinentă, instanța de judecată conchide că articolul 6 din Convenție, sub aspectul său penal, inclusiv garanția privind termenul rezonabil, poate fi invocat *numai de persoana căreia i s-a înaintat o acuzație*. O excepție constituie situația *când victima* unei infracțiuni pretinde durata nerezonabilă a procedurilor penale în *legătură cu imposibilitatea soluționării aspectului civil*, și anume *examinarea excesiv de lungă a acțiunii sale civile în cadrul procedurilor penale*.

Astfel, instanța constată că, în speța dedusă judecării, reclamantul a fost recunoscut în calitate de parte vătămată, fapt dedus din actele anexate și din raportul organului de urmărire penală. Și, pentru această calitate procesuală, norma legii nr.87 implică posibilitatea de a pretinde încălcarea termenului rezonabil și despăgubiri pentru aceasta în legătură *cu imposibilitatea soluţionării aspectului civil, şi anume examinarea excesiv de lungă a acţiunii sale civile în cadrul procedurilor penale*. În această situaţie poate fi apreciată şi durata procedurilor penale, dar începînd cu momentul înaintării acţiunii civile şi doar luîndu-se în consideraţie criteriile aplicabile procedurilor civile. Această constatare implică posibilitatea părții vătămate de a pretinde încălcarea dreptului la judecare în termenul rezonabil al cauzei penale în partea examinării excesiv de lungă a acțiunii sale civile în cadrul procedurii penale, care raportate la caz, nu se atestă. Or, reclamatul pretinde încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei penale în general și nu a acțiunii sale civile în dosarul penal.

În această ordine de idei și având în vedere jurisprudența Curții Europene, instanța conchide că reclamantul Cebotari Ion nu este o persoană „acuzată" în

sensul Convenției Europene și nu se bucură de protecția articolului 6 sub aspectul său penal. Și, aceste constatări sunt suficiente pentru a respinge cererea reclamantului ca neîntemeiată, or pretenția sa nu se încadrează în câmpul de aplicare a articolului 6 din Convenție, iar potrivit articolului 1 din Legea nr. 87, dispozițiile acestei legi trebuie interpretate și aplicate în corespundere cu Convenția și jurisprudența Curții.

În altă ordine de idei, instanța reține că, potrivit jurisprudenței Curții Europene, articolul 6 din Convenție nu garantează dreptul la o „răzbunare privată", nici pe cel de a intenta o actio popularis în scop de pedepsire a unei persoane și nici de a începe urmărirea penală și/ sau de a condamna un terț (a se vedea Perez v. Franța [MC], 12 februarie 2004, § 70).

Respectiv, sub aspectul celor reiterate supra instanța subliniază că, odată ce a constatat că pretenția privind constatarea încălcării dreptului lui Cebotari Ion la examinarea materialului procesual penal nr.20155448053 în termen rezonabil, ce implică un proces echitabil, este una neîntemeiată, în mod implicit se impune a fi respinsă și cerința subsecventă cu privire la repararea prejudiciului și cheltuielilor de judecare.

În concluzia celor indicate supra, instanța conchide că pretențiile reclamantului privind constatarea încălcării dreptului său la un proces echitabil – judecare în termen rezonabil, garantat de art. 6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prin prisma cadrului legislativ național aplicabil speței și jurisprudenței CtEDO reținând circumstanțele cauzei și statutul acestuia în procesul penal, sunt neîntemeiat, ce implică soluția de respingere a acțiunii.

În conformitate cu prevederile art.art.238-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată,

hotărăște

Acțiunea la cererea de chemare în judecată a lui Cebotari Ion împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului cauzat, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de apel în Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului, prin intermediul judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei
Judecător Iraida Secrieru-Coșleț